

saavel som at dette Gode har en Pengeværdie, hvilket ogsaa er erkjendt under Forhandlingerne baade i Folkethinget og i Landstthinget.

Det forekommer os nu, endog da, naar Almeenvæltets Fremme kunde siges at være eller var tilfjaget befordret ved den Lovgivningsact, der forandrede bemeldte Retsforhold, at ville være i høi Grad ubilligt og i Strid med almindelige Retsgrundsaetninger, saavel som med vor positive Lovgivning; Grundloven iberegnet, ikke mindre end med Folkets og Contrahenternes Retsfølelse og Retsbevidsthed, at bemeldte Gode, som Eieren retsgyldig havde refereret, ved Lovens Magt blev ham betaget uden Bederlag, hvilken Ubillighed og Strid endnu fremtræder med ganske anden Vægt og forøget Styrke, naar Almeenvæltet Intet har at opnaae ved Lovgivningens Tilintetgjørelse af det private Retsforhold, som den har tilfjaget sin Beskyttelse. Herimod kan ikke med Gyldighed indvendes, at Gjenstanden er en Ubetydelighed for Eieren, der dog kan have nogen større Værd for Fæstere; thi om Udvalget efter sine Medlemmers Erfaring, saavidt samme strækker, ogsaa gjerne indrømmer, at Godseierne hverken i Almindelighed sætte stor Pris paa deres Ret i denne Henseende, eller, uden i enkelte Tilfælde og af særegne Grunde, nægter Fæstere at tage Jnderster tilhuse, saa maa det dog erkjendes, at der kunne gives og virkelig gives Tilfælde, hvori det, uden at det enten behøver at være nogen personlig Grille eller almindelig Utilbøielighed, kan være Eieren, saaledes som man tænker sig en forstandig, uegennyttig og velvillig Eier, af høi Vigtighed at kunne gjøre Brug af sin Ret, og det hvad enten Eieren er Godseier, eller han, foruden sin egen paaboende Gaard, kun eier een eller flere enkelte, der ere bortfæstede. Sit Lovforslaget ud paa, som det ikke gjør, at have Forbudet i 3—19—7 og Contractsfriheden alene med Hensyn til tilkommende Fæstere, havde Eieren det dog i sin Magt i fremtidige Contracter, ikke alene at betinge sig et billigt Bederlag for den større Frihed og Fordeel, Fæstere erholdt, men tillige som det overveieende Vigtigere, at han til de Bolliger, som han efter deres Besskaffenhed, Belliggenhed og andre Omstændigheder ønskede befrie for Indsiddere, enten i Almindelighed eller af et vist Slags, kunde vælge sig det Individ til Fæstere, af hvem han kunde vente sit Dnske opfyldt. Men Lovforslaget gaaer derimod ud paa, saaledes som Udvalget forstaaer det, med en besynderlig Inconseqvent at have tilvarende private Retsforhold, hvad ingen af Parterne har kunnet forudsæe eller betrygge sig imod, og lader Afgangen staae aaben til, at aldeles lige Forhold opstaae i Fremtiden, kun forskjellige deri, at Ingen vil benytte Afgangen, fordi Tilliden til den Lov, der skulde beskytte Forholdet, maatte forsvinde ved Erfaringen om den Skjebne, de tidligere lignende Retsforhold havde faaet, naar det omhandlede Lovforslag blev til Lov.

I Forbindelse med disse ved Sagen selv foranledigede Betragtninger, vil det være overflødig i Almindelighed at henlede det ærede Things Opmaerksomhed paa Vigtigheden af, at det givne Ord — det Ord, som stifter og ordner Retsforholdet imellem Staterne, imellem Tyrste og Folk og imellem Individierne indbyrdes — holdes og overholdes; det Ord, som i alle Forhold behøver Tillid af Alle, og hvis troe Dpfyldelse og Overholdelse befordrer Samfundets og Individernes Velvære og alle gode Kræfters Udvikling og Virksomhed under Lovens Begrændsning, og som den mindre Mægtige af Alle mindst ustraffet kan skuffe eller forlange sig løst fra, fordi det er i Agtelsen derfor, og Hævdelsen deraf, at hans Ret, i Conflict med den mere Mægtiges Fordringer skal finde sin Støtte og Betyggelse. Men mindst af Alle bør Lovgivningen give Anledning til eller ved sine Bestemmelser befordre, at Tillid og Agtelse for Tro og Love svækkes, hvorved den demoraliserer Folket, og, formedelst Bervirkingen imellem Lovgivningen og Folket, tillige sig selv og bereder sin egen Afmagt. Ogsaa Lovgivningens Ord er et Ord, som bør holdes, og som ikke bør forandres uden tilstrækkelige og paavisselige Grunde; thi i andet Fald er det blot som Magt, at Lovgivningen optræder. Ud-